№ 117 ივნისი 6, ოთხშაბათი 1890 ივნისი 6, ოთხშაბათი № 117

ფოთი	მან.	კ.	ფოთი	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	9	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

ივერია

გაზეთის დასაკეთებლად და კერძო განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიმართონ: თელეთის რედაქციას ეკუთვნის, ავჭალის ქუჩა, ი. გარანტიანის ძველის პირდაპირ, თავ. გრიგოლის სასახლეში. წერილები ბეჭდავენ: ბ-ნ ალ. ალიხანოვს, ბ-ნ ალ. ალიხანოვს, ბ-ნ ალ. ალიხანოვს,

ინსტიტუტს მოატანონ შემდეგისათვის, მათ უმეტეს, რომ შესვლა ინსტიტუტში საიმისო ძნელი არ არის. ამ ინსტიტუტში ეხლა მხოლოდ ერთი ქართველი-ღა დაჰჩა.

*** **ერწო:** საშინლად დაისეტყვა ჩვენი მხარე. ზარალი დიდია და შიმშილობა აუცილებელი. ჭირნახული თითქმის სულ განადგურდა, მკვიდრნი დიდს მწუხარებაში არიან.

*** **კუკეგი:** ორს თიბათვეს თავი მოიკლა აქ სამსახურიდან გამოსულმა პოლეოენიკის ციმთიძის შვილმა. ციმითიძის შვილი სწავლობდა ელადიკეკაის გიმნაზიაში; წელს მეექვსეში უნდა გადასულიყო, მაგრამ ეგზამენი ვერ დაიჭირა და ეეღარ გადავიდა. ამაზე მამას შვილისთვის საყვედური მიეცა. ყმაწვილს ეს ეთაკვლნა, აეღო რევოლვერი და დაეცა საფეთქელში.

*** **ზამთია** (ოზურგ. მაზრა): ძალიან ვემდურებით ჩვენს აწინდელს მასწავლებელს. 1875 წ. ერთი რიგიანი მასწავლებელი არ გამოგეწინა, რომ სკოლის სიყვარული გაეფრცელებინა მკვიდრთა შორის. ამას გარდა იმასაც ამბობენ, ეითომ მასწავლებელი უდიერად ეკიდება მოსწავლეებს და ხშირად იშველიებს სახრეს სწავლის დროსაო, თუმცა-კი, არ ვიცით, რამდენად მართალია ეს ამბავი და არცა გეგეკრა, თუ ასეთი მასწავლებელი იყოს სადმე. სოფლასთან ერთად აქ დაეარსეთ აგრეთვე სიმინდის მაღაზიაც და შეეგროვეთ სულ 2,500 ფუთამდე სიმინდი, მაგრამ ეს სიმინდიც გაეყიდეთ და ფული წყალსა და მეწყერს გაჰყეა. ერთის სიტყვით, [illegible] ამ აწინდელ-მებრ მოვიქეცით, რომელიც ამბობს, რომ „ფურმა იწველა, იწველა, ბოლოს თითონვე წიხლი ჰკრა და წაამ[illegible]“. ამ ახლო ხანებში დადგება ჩვენის მოხელეების არჩევნების დრო და, რაღა თქმა უნდა, უწინდელებრ, გამოუცდელსა და უცოდინარეებს ამოირჩევენ სოფლის მეთაურებად. გაგა შეგიძლიან ჩვენც მიეგებოთ იმ ქართულ-კახეთის სოფლის ხაზოგადოებათ, რომელთაც ნასწავლი და გაგებული კაცები [illegible] და ჯამაგრიც-კი გაუჩინეს, ოღონდ-კი მოქართველობას ნუღარ იქნებით იძულებული და პატიოსნად ემსახურეთ სოფელსაო!? ყველი ამ ნაკლს გარდა უფროობაც გვეჭირეს საქმეს, სახელმწიფო გზების კეთებას ვადგეეართ და საკუთარი გზა-კი არსად მოგვეძებნება. ისეთი კეთილი ადამიანი რომ გამოჩნდებოდეს და აუშამდგომლებდეს მთავრობის წინაშე, რომ ჯერ ჩვენის გზების მეშაობისაგან გაგვანთავისუფლებდნენ, დიდს სიკეთეს გეიზამდა, და, ეგონებთ, მთავრობასაც შეეწუნარებინა ასეთი შუამდგომლობა.

*** **ბორჩხოდა.** სოფელ ქულოეანის მცხოვრებლებს ქირეარდი ქალრამან-ოღლისა და ახეერდი აჯი ოღლის მოუვიდათ ჩხუბი, რადგან ახეერდიმ აუკრძალა ქირეარდის ძოვება საქონლისა ბარათაანთ მამულში. ჩხუბში ახეერდი აჯი-ოღლიმ დაჭრა თოფის კონდახი და მოჭკლა ქირეარდი ქალრამან-ოღლი.

*** **ტფილისიდგან** როსსი წაეა სტამბოლს, სადაც ხონთქარს მიუპატიჟებია. დეკემბერში აპარობს ევროპაში წასვლას და იქიდგან ისევე რუსეთს დაბრუნდება და ეწვეეა ხარკოვს, კიევს და სხვა ქალაქებს (ახ. მიმ.)

*** **გაზ.** „ახალ მიმოხილვას“ ნ. ბ. ქიქოძისაგან მისულია წინამძღვარიანთ სკოლის სასარგებლოდ ენენა ერისთვისა და ბ-ნ კ. თაეართქლაძის დახმარებით ოზურგეთში გამართულ ლოტორეისაგან შეგროვებული ფული, ოც-და ოთხი მანეთი.

*** ივნისის 4, ღილის ცხრა საათზე, პოლიციის მეექვსე ნაწილში სპარსეთის ქვეშეგრდომმა ყმენ-მასუმ-ოღლიმ გამოაცხადა, რომ სამხარეულის ეკედელი შემომმტერიეს და მიმპარეს 19 მან. ფულად, ორი ჩოხა, ფალტანი და ფაფანინო, სულ ღირებული 33 მანეთადაო. ეშეი გამოაცხადა თავის მეზობელს სპარსეთისაეე ქვეშეგრდომზე ამდენ-მამად-ოღლიზე. გამოძიება სწარმოეს.

◆◆

დაბა ბ ს ოფელი

(მოწერილი ამბავი)

ბუჩია, 1 მაისი. ბუჩიაში ბეერი ბოროტი და ეეი საქმე იჩენს ხოლმე თავს. მაგრამ ამსთანაეე თითო-ოროლა სასიამოვნო ამბაეიც გამოერეეა ხოლმე და მათ შესახებ გაჩუმება ცოდეა იქნება სწორედ. თუ ბოროტობისა და ავ-კაცობის ამბავს არა ვმაილათ, კეთილი და კარგი საქმეც არ უნდა იქნესს დაფარული. მე მკონდა შემთხეეეა გამეეეო ერთს ქეეყანაში, სწორედ ისეთს ქეეყანაში, სადაც გაუნათლებლობა და ნაღირობა უკიდურეს წერტილამდეა მიწეენილი. არცერთმა ცდამ მოთაეე ახალგაზდობისამ, რომ დაეფუძნებინა პირეელ დაწყებითი სკოლა ამ ქეეყანაში, სახელდობრ, ცხინეალი და საყვავის ტყეს*), ვერ გამოიღო ნაყოფი, ვერ მოიგო ბეღელი მტაეარეებთა. ბავშეები თუ სწავლის სურეილს იჩენდნენ, ოთხის და ხუთის, ერთხს მანძილზე უნდა ეარნათ ყოველ დღე და ეს გარეშეაება იყო დიდად დამაბრკოლებელი საქმისა. ამ ბოლო დროს ახალგაზდა მღედელს რ. ხუნდაძეს ჩაუგონებია მცხოვრებთათვის სამრეველო სკოლის, მაინც, დაარსება და კიდეეაც შეუგროვებია ორმოცეოოდე ეაქი და სამი თუ ოთხი ქალაშეილი, ოთხელთათვეს ოც-დარეა დღეში უსწავლებია კითხვა, ზეპირი ანგარიში და საღმთო-წერილიდამ მეკელისა და ახალის აღთქმის უმთავრესი ამბები. შეიდის და რეა წლის ბავშეებს გასაკვირალის სიხწრაფით შეუთვისებიათ ამ მცირე ხანში სკოლისათვის საჭირო რიგი და ჯეროვანი გულის-ყური გამოუჩენიათ. მშეენიერად და დალაგებით გეიმბობდნენ დაბადების ამბაეს და ქრისტეს შობისას. როცა ერთი გასაკვირთი გაიკეთეეს, მაშა ხუნდაძემ ბავშეები ააყენა და ამღერა ტყეს ეხმეგა ფოთოლი-ი და სხეა და ეგრე, სიმღერის შეეწყეეტელად, რიგით კლასიდგან გამოსელა უბრძანა შესასეენებლად. ამ გზით დასტურ რომ რიგი დაცული იქმნა ორმოცეზე მეტ ბუნებით

*) ორი სოფელი, ორასს კილომეტრზე თუ მეტი არა, ერკეეოის საზოგადოების „ოზურგეთის მაზრაში, სეფსა მდინარის პირად, ადგილი მთოვანი და ნაყოფიერ შვალებანია მეცხოვრენი აზნაურნი და გლეხნი, შუამავენ სიმინდს და ღომს, აგრეთვე თუთუნს, უკანასკნელს უკლეს ფასსის დაკლეაის გამო და გაყიდვაში უთავბოის გამო; ბაეის საშინაო სახმარად მოუგესთ ბამბაც, აეეთუბენ აბრეშუმს; ვენახი, ნაცრისგან დამბინძეეული, ეგრედ წოდებული ოდესას ან ინაბელეა ყურძენი შენდეა უფრო და სნეულეესაც არ ეექეეშდებარეს.

*** **გაზ.** „ახალ მიმოხილეას“ ნ. ბ. ქიქოძისაგან მისულია წინამძღვარიანთ სკოლის სასარგებლოდ კნენა ერისთვისა და ბ-ნ კ. თაეართქლაძის დახმარებით ოზურგეთში გამართულ ლოტორეისაგან შეგროვებული ფული, ოც-და ოთხი მანეთი.

*** ივნისის 4, ღილის ცხრა საათზე, პოლიციის მეექვსე ნაწილში სპარსეთის ქვეშეგრდომმა ყმენ-მასუმ-ოღლიმ გამოაცხადა, რომ სამხარეულის ეკედელი შემომმტერიეს და მიმპარეს 19 მან. ფულად, ორი ჩოხა, ფალტანი და ფაფანინო, სულ ღირებული 33 მანეთადაო. ეშეი გამოაცხადა თავის მეზობელს სპარსეთისაეე ქვეშეგრდომზე ამდენ-მამად-ოღლიზე. გამოძიება სწარმოეს.

◆◆

დაბა ბ ს ოფელი

(მოწერილი ამბავი)

ბუჩია, 1 მაისი. ბუჩიაში ბეერი ბოროტი და ეეი საქმე იჩენს ხოლმე თავს. მაგრამ ამსთანაეე თითო-ოროლა სასიამოვნო ამბაეიც გამოერეეა ხოლმე და მათ შესახებ გაჩუმება ცოდეა იქნება სწორედ. თუ ბოროტობისა და ავ-კაცობის ამბაეს არა ვმაილათ, კეთილი და კარგი საქმეც არ უნდა იქნესს დაფარული. მე მკონდა შემთხეეეა გამეეეო ერთს ქეეყანაში, სწორედ ისეთს ქეეყანაში, სადაც გაუნათლებლობა და ნაღირობა უკიდურეს წერტილამდეა მიწეენილი. არცერთმა ცდამ მოთაეე ახალგაზდობისამ, რომ დაეფუძნებინა პირეელ დაწყებითი სკოლა ამ ქეეყანაში, სახელდობრ, ცხინეალი და საყვავის ტყეს*), ვერ გამოიღო ნაყოფი, ვერ მოიგო ბეღელი მტაეარეებთა. ბავშეები თუ სწავლის სურეილს იჩენდნენ, ოთხის და ხუთის, ერთხს მანძილზე უნდა ეარნათ ყოველ დღე და ეს გარეშეაება იყო დიდად დამაბრკოლებელი საქმისა. ამ ბოლო დროს ახალგაზდა მღედელს რ. ხუნდაძეს ჩაუგონებია მცხოვრებთათვის სამრეველო სკოლის, მაინც, დაარსება და კიდეეაც შეუგროვებია ორმოცეოოდე ეაქი და სამი თუ ოთხი ქალაშეილი, ოთხელთათვეს ოც-დარეა დღეში უსწავლებია კითხვა, ზეპირი ანგარიში და საღმთო-წერილიდამ მეკელისა და ახალის აღთქმის უმთავრესი ამბები. შეიდის და რეა წლის ბავშეებს გასაკვირალის სიხწრაფით შეუთვისებიათ ამ მცირე ხანში სკოლისათვის საჭირო რიგი და ჯეროვანი გულის-ყური გამოუჩენიათ. მშეენიერად და დალაგებით გეიმბობდნენ დაბადების ამბაეს და ქრისტეს შობისას. როცა ერთი გასაკვირთი გაიკეთეეს, მაშა ხუნდაძემ ბავშეები ააყენა და ამღერა ტყეს ეხმეგა ფოთოლი-ი და სხეა და ეგრე, სიმღერის შეეწყეეტელად, რიგით კლასიდგან გამოსელა უბრძანა შესასეენებლად. ამ გზით დასტურ რომ რიგი დაცული იქმნა ორმოცეზე მეტ ბუნებით

*) ორი სოფელი, ორასს კილომეტრზე თუ მეტი არა, ერკეეოის საზოგადოების „ოზურგეთის მაზრაში, სეფსა მდინარის პირად, ადგილი მთოვანი და ნაყოფიერ შვალებანია მეცხოვრენი აზნაურნი და გლეხნი, შუამავენ სიმინდს და ღომს, აგრეთვე თუთუნს, უკანასკნელს უკლეს ფასსის დაკლეაის გამო და გაყიდვაში უთავბოის გამო; ბაეის საშინაო სახმარად მოუგესთ ბამბაც, აეეთუბენ აბრეშუმს; ვენახი, ნაცრისგან დამბინძეეული, ეგრედ წოდებული ოდესას ან ინაბელეა ყურძენი შენდეა უფრო და სნეულეესაც არ ეექეეშდებარეს.

ცელქ გურულ ყმაწვილების გარედ გამოსეელის დროს. მეორე გასაკვეთის დასრულების შემდეგ ბავშეებმა ეგრეთვე რიგით და დაწყობით იმღერეს „მეხსოეს პირეელად...“

საუბედურად ამ ორ სოფელთ შორის, ციხეს და საყვავის ტყეს შუა, დიდი „შენ ჩემობა“ არის ჩამოეარდნილი. თითოეულს საკუთრად ჰყოს იქონიოს სკოლა. ხარჯი ორიეეეს გაეიღეთ და სკოლა აქ იყეეს, ჩვენს სოფელშიო, ამბობენ ორისაეე სოფლის მცხოვრენი. ამის წამალიც აღმოჩნდა, თეით საზღვარზე ამ ორ სოფლისა ერთმა აზნაურმა ეარდენ შარაშიძემ მიწა აჩუქა სკოლის დასაგდმელად. ეს ალაგი ყეელამ იყაბულა სასკოლოდ: ერთი სოფელი გამოცდილი მებღე შეჰპირდა საზოგადოებას, სკოლის ეზოს ყეაეილებით შეგიმკობთო და ბაღს გაეაშენებო. ჯერ-ჯერობით, რადგან სკოლის შენობა ჯერ ვერ მოუყეწრიათ, სასწაულებელ ბინად ერთი სახლი უფასოდ დაუთმია იმავე მებღეეს, გეარად ქოფენტს. ამ გეარ სხჭქარად დროებით აგებულ სკოლას ბეერი რამე აკლია, რასაკვირეელია. არის ზიგ მოოლოდ სტოლი და სკამები ბავშეებისთვის და დიდი დაფა. მით უფრო საკვეერია იგი ზემორე აღნიშნული ნამოქმედარი მღედლის ხუნდაძისა. ეისურვებთ, რომ მამა ხუნდაძის დაწყებულს საქმეს ისეთი შედეგი მოჰყოლოდეს, როგორიც შედეგი ეა ნაყოფი მოჰყეა გ-ნ ისიდორე რამიშეილის ნაღეაწს სურეაში. ბ-ნ რამიშეილს რომ სურებლები გაუნათლეია, რასაც თეით სურებლები ამბობენ და სურების მეზობელი სოფლის მცხოვრენი — დიაღ დიდად საქებრია ამისათვის. სურებში ამ რამდენისამე წლის წინად არც სკოლა იყო, არც წერა-კითხეის ცოდნა იყო. ისიდორე რამიშეილის მეცადინეობით არა თუ ბავშებს, დიდროენებსაც, თითქმის მოხეეცებს უსწავლიათ წერა-კითხეა, გაუცვნიათ ჩვენს სამშობლოს ისტორია, დაუბარებიათ ქართული გაზეთი მცხოვრებლებს, და ბეერს სხეეს სიკეთეს ამბობენ ახალგაზდა და მზ[illegible] [illegible] ეუფროეოეს ძახსოვლებლისას.

მგზავრი

ხეეი, 1 ივნისი. ერთ-დ-ერთი მიზეზი ხეეის მეკიდრთა უბედურებისა და ეკონ-ეკან დახეეისა არის უსკოლობა და კეალად უსკოლობა; ამ მიზეზის თავიდგან ასაცილებლად ჯერ-ჯერობითი, სანამ სასოფლო სკოლის დასაარსებელად მოთავეედ ეინმე გამოჩნდებოდეს, აუცილებელი საჭიროება თოოულობს, რომ ხეეის ზოგიერთის სამრეველოებში მაინც, სასულიერო სემინარიაში კურს - დასრულებული მღედლები იქმნენ გამზესებულნი, რაგანაც, იმეოთა, ეს სულიერი მამებიც მიჰმაძეეენენ მოეთის მღედლის მამა ალექსი გულისაშეილის კეთილს მაგალითს და დაეარსებენენ სკოლას. მგონია ყველა ჩვენგანი თავის შეილის სწავლის გულისათვის, შეძლებისადაგვარად, წელიწადში რიგ მანეთის გამოეეტანა არ დაიზარებდა.

ამასთანაეე ეკუს გარეშე უნდა იყოს იკიც, რომ ის სულიერი მამები, რომლებიც ჩვენში ამისთანა კეთილ საქმეს ხელს მოჰკიდებენ, დიდს პატივსა და სიყვარულს დაიმსახურებენ ერის მიერ.

ამის დასამტკიცებლად, ხეეს ხმად დეეარდა ზარშან, რომ ქვემო-ჭალის სასოფლო სკოლაში მასწავლებლად მყოფი ეანისის სამრეველოს მღედელი ნ. ლეონიძე და სტეფან-წმიდის სამრეველოს მღედელი ი. მალანია ერთმანეთის ადგილს უცვლიანო. ამ ამბის გაგონებაზე ჩვენს სიხარულს საზღეარი აღარა ჰქონდა.

ეიცოდით, რომ მ. ლეონიძე გადმოსელისაეე უმალ სტეფანწმიდაში ყმაწეილების სწავლებას ხელს მოჰკიდებდა და სამრეველო სკოლა დაარსებდოდა. ამ იმედმაც გეიმტყუნა. ჯერ ერთი თითე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კაცის მეტი. კანებებ თავს ამ თანმდებობას მხოლოდ იმისთვის, რომ ამ ახლად დაწყებულ საქმეს არა ეგრეს-რა ჩემის ამ თანმდებობაში ყოფნით, რადგანაც დღეს ზოგა-ერთებისაგან მესმის სამდურავი, თუმცა-კი უსაფუძვლო, მაგრამ მაინც-კი მესმის სამდურავი, როგორც გრეშე კატოკანი, ეგრეთვე ზოგა-ერთ ჩემის ამხანაგებისაგანაც. აი სწორედ ამისა გამო კეთილებ ამ ჩემს დიდის ხნის საყვარელ საქმეს და სწორედ ამითვეც მინდა დაეუმტკიცო ამხანაგებს და ზოგიერთ სხვებსაც, რომ მე ისეთი კეთილი და ჯაფიანი კაცი არ გასდაარო, რომ წარმოდგენილი მქონდეს: თუ არა მე, ჩემზედ უკეთესად ეერეენ შეიძლებს საქმის წინ წაყვანა მეთქი. ამის იტყვის ისეთი კაცი, რომელიც მოდალატეს საზოგადო საქმის გაკეთებისა, და აი სწორედ ეს საქმის წინ წაყვანა მაქვს და ქმონდა კიდეკეც აზრად, რომ თქვენ შეგიერდით, თორემ საქმის მოსპობა და ეერხეულად საქმის წაყვანა ხომ ეკენ შეეკეთებდო, თქვენდა დაუსმარებლეკ.

მოისმინა რა ამხანაგობამ ეს სიტყვა, კრების თავმჯდომარემ სთხოვა ბ-ნ ჩარგეანს ტოტ სანს დაეტოვებინა კრების დარბაზი, რომ უფრო თავისუფლად შესძლებოდათ სჯა ამ საგნის შესახებ. შემდეგ კომისიისა, ბ-ნი ჩარგეანი მიეეეედ იქმნა დარბაზში და კრებამ ერთხმივ სთხოვა ამხანაგობის მდგზიის მართველად დარჩენილიყო ენეკენისთვის მორიგ კრებამდე. შესახებ ჩარგეანის თხოვნისა წიგნების ბეჭდვის თანაზე კრებამ დაადგინა: მეიეეს უფლება ჩარგეანის ბეჭდოს ის წიგნები, რომლის დაბეჭდვასაც ამხანაგობა არ იკისრებს, ოღონ რაც შეეხება ეკდის, ამის განსიჯა მიენდოს გამგეობას და სარედაქციო კომისიას. ამასთანეკ ბ-ნი ჩარგეანი კიდევეკ ჭეეეს თავის კომიტეტთან სიწეობად უეჭეველად ამხანაგობის მდგზია ჭქონდეს. ბ-ნმა ჩარგეანმა ამაზე თანხმობა გამოაცხადა.

◆◆

ᲬᲘᲜᲐᲠᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ

ნება მიბოძეთ თქვენის პატივცემულ გაზეთის საშუალებით ალენიშნო ერთი სასაამოენო მოეკენა. რამდენი სოფელია ჩვენში დღეს დარჩენილი უსოფლოდ მხოლოდ იმატომ, რომ შეეძლებელი ეერავკეეს ეერა ჭეშეკეს სარეეის გაღებს სწავლისთვის და შეძლებული ნაწილი სახოგადოებისაკენ ეერეს ბერეტეკეს განთლებისათეის. სრულიად წინააღმდეგი მოეკენა შეეინიშნ სოფ. ხიდისთკეის მცხოერებეებში (ეკურაეთა). ამ სოფელში ცხოერობს რამდენიმე შეძლებული კაცი. ამთან ერა თუ მიიღეს ნიეთიერი მონაწილეობა ბასიალეთის ორკლასიანის სკოლის დაარსებისათვის, ამ საქმის მოიაეებიც ეესენი ეეეენენ. რაკი შენიშნეს, რომ ეს სასეეკეეკელი კერ ოტკეს სწავლის მსურველთა, რამდენმე კაცმა სკეეთარის ფეფილი იკისრა სოფ. ხიდისთკეში სამრეკელო სკოლი სათეის სადგომის აშენეკ. ამთან კრკალ სმით, რომ წინანა ეკანთათეის უნდა ეკეენენ გზა და ხიდადა, და კამარეს კიდეკე სეფის-მოწერა და შეერიბეს ფეფილი, რომ დღეს აქ არსებეფილის საკეკო და საქალაკო სამრეკელო სკოლისათვის საეერო ალეკი შეიძინონ.

მოკეკეს სია ხელის-მოწერისა: მეორე ბიდიის კაეკარი ბესო თედორაძე 10 მ., მაეკალეი დიამიდე ჯაეი 50 კ., II ბიდიის კაეკარნი: თეიმეერაზ კალანდაძე 3 მ., ივანე კალანდაძე 3 მ., ლიმონ ლომთათიძე 3 მ., ლეკან ლომთათიძე 3 მ., ტარასი კალანდაძე 3 მ, კუტა კოლტატეე 3 მ., ბიგო ლომთათიძე 2 მ., იაკობ შესერაკი 2 მ., ეარაშინ კალანდაძე 2 მ., ალ. არსენ წიფლაძე 1 მ., ალ. სეკოონ ორეფონიკეე 1 მ., დიკეკანი სერგეი კალანდაძე 2 მ., მეორე ბიდიის კაეკარი ფეიდიკე კაეკარეაძე 1 მ. ბიგორეი ლომთათიძე 1 მ., ეკეა კალანდაძე 1 მ., ეკეე კალანდაძე 1 მ., ალ. ალეკეი ბოგიბერიძე 1 მ., ალ. ერან ბიგიბერიძე 1 მ., ივანე ბიგიბერიძე 1 მ., ალექანდრეი ს. კალანდაძე 1 მ., ალ. სიკიბინტეა ნაკიძე 1 მ., ალ. ესმა ბერეკიანისა 1 მ., სეკონე კალანდაძე 1 მ., ბლასენ დეკანაძე 1 მ., ანტონ თედორაძე 1 მ., ალანასე კალანდაძე 1 მანეთი. II ბიდიის მოკაეკეი ალეკორ ქეკთარაძე 1 მ., მაეკალეი ბიდიის ეკეთა ლომთათიძე 50 კ., ბიგორეტ ლომთათიძე 50 კ., ფეინტა ლომთათიძე ოდი ცალი რეკეეკი.

ხიდისთკეის სამრეკელო სკოლის მასწავლებელი
სერგეი კალანდაძე

◆◆

ნარკვევი

(ეურნალ-გაზეთებიდან)

ალბანიანის შემბრალებელნი და კაცთ-მოყვარეენი ბოლო ტეკოსნი ადე ყოველ მონობის გაუქმებასა ჭქადაკებენ და ამ დროს მხეკველობაში ისა აქვთ, რომ განათვიეს უფლონ მონობის ეელეენისაგან შავ-კანიანნი ეთიოპიის ტომისანი. ამასობაში-კი თვით ევროპაში, სახელდობრ, ოსმალეთს, მონობა დიდად გავრცელებულია და მონებად უმეტესად კავკასიის ტომის ქალნი და კაცნი არიან. გაზ. „Кіевское Слово“-ს სტატიაში ელლს კორესპონდენტსა უკითხავს ერთის იქაურ ვაჭარ ოსმალელისათვის:

— რამდენი ტოლი გეყოთო?

— მხოლოდ ორიო, — უპასუხნია კაეკარს: ხოლო ამ ორს კარგა ჭირასმასნაში მეკეს აკრეთეკ ორი ჩერქეზის ქალი 11 და 12 წლისა, და რიგა ეამოიხრდებიან, ამითაც ტოლებად გაკიდგიო.

ამ პასუხის შესახებ კორესპონდენტი შენიშნავს, რომ მარტო ეს თავისებური და ახირებული სიტყვა აშკარად ასურათებს ტოლ-ქმრულს ცხოვრებასა ოსმალეთისასეო. როგორც ჩვენ ვიცნობთ, ნათლადა სჩანს, რომ

ოსმალეთში მონობის ეელეკ ქეეკ არის თეთრ-კანიანი ადამიანი. ეკეკეს სასეკეეოეოს ალ-ეკანიანი მონები, კაცები და ქალები, და თეთრ-კანიანი კაცები. თეთრ კანიან ქალებზე კი ალრეკრია ნათეკეეა. ოსმალეთში, მართალია, მონობა ჭეეეეკეს, მაგრამ კანონიერად-კი არა, ისე: მონა-ადამიანი იქ ოკეეხის ქალად ითვლება და ოსმალოელი ასსტიკად არ ეკედება მას, ჩეკეეკეკეთ, თუ მამაკაცი ეკიდეს ეკეკეეკ-ეკედ მონად ალეო, ეეეეკეკ თავისეეფლადა, მონა ადამიანი-კი, მაშინ თავისეეფლადა, თუ თავისეეფლეს კაცს კაკეკეკ ეეეეეკეკ. ეეეეკად მონა კაცები და ადამიანები საეეეეეოდ ალეეოეკეეეეს ასსახლეეეეეა. ძეკეკად ეაპოკეკეკ ეკეკ ეეკ-კანიანი მონა ეაკეეეეისა, ამთან მეტად ეეეეკეეეეთ და ეეადა-ეეკეეს ეაეეეეეეეეეა თუ ეეკეეეეეეთ. ქეეეეა ეკ მაეეა ეაეეეეეეეა, ეეეეეეეკ ეეეეეეეეე

დაწერილნარეკლა, ამბობენ ზოგნი, და სიზოგადოდ ერის სასათოისა, ზნეობისა და ენან-მრთელობის დამდაბლება და დასუსტება მხოლოდ სწავლის სისტემის უგრგანისებულ და მეგზურეობა. ზოგთ ფრანგ-გერმანელთა ომის დროს სიფრანგეთის დამარცხების მიზეზადაც ეს გარემოება მიაჩნათ. ამის გამო, ორი წელიწადია მას აქეთ, სიფრანგეთში დაარსდა სიზოგადოება, რომელსაც ეწოდება: «სიერო ლიგა ბავშვების ენან-მრთელობისა». ეს ლიგის განზრახვა ის არის, რომ ჩაგონოს სიზოგადოებასა ბავშვების ენან-მრთელობის საფრთხეება და ამ მოკლე სანში დიდ მაღალ სიდიდ და მათ შორის ბევრი გაელვანიანი კაცი მიიმხრო. ლიგისაკენ მეცნიერებაის ენან მივწეროთ ის გარემოებაც, რომ პარიეში და პროვინციებში მრავალმა სკოლამ მიაქცია განსაკუთრებული ეურადღება თავის შეგირდების ენან-მრთელობასს და არამც თუ მარტო გამმინისტეგის, არამედ ცხენოსნობასს, ცეკვასს, ბელოსიპედით სიარულს და სხვა-დასხვა გეარ თამაშობასაც ასწავლიან ეკეა. ეეეკლაზე ეეკეთესი ის არის, რომ შეგირდები ქალაქ გარედ დაჰყავთ და იქ, წმინდა ჰაერში, ეწრთვნიან. გარდა ამისა დანიშნულ იქმნა ცალკე სამინისტრო გამმისა, რომელმაც ენან ეგმოგეგლიოს საკეთირად ეს საქმე და წარადგინოს მას შესახებ თავისი აზრი. სოფრონის პროფესორმა, გამოჩენილმა ბედგოგმა ანრი მარიონმა, სიფრანგეთის ეკეკლ პროფესორების სახელით გამოაცხადა: ენან-მრთელობა სიფეეკლად ენდა ჰქონდეს ზნეობით განეკეთდებასა.

ამ ბოლო დროს ლიგამ გაიმართა თამაშობის კონკურსი, რომელზედაც იერიბეიან სხვა-და-სხვა სასწავლებლის შეგირდები, და ეკეიბრეიან ერთმანეთს სხვა-და-სხვა თამაშობაში. პარიეის სიმუნიციპალო სპაშკიმ ნება დართო ლიგას კონკურსის გამართვისა ბულონის ტეეეში. მშვენიერ ტბების პირად და „Hôtel de Ville“-ის „Salle St. Jean“-ში. პირველი კონკურსი მოხდა გამოფენის დროს და მეორეც ახლა ეკეკ ლიგე დაიწყო. თამაშობის დროს დასწრებიან მინისტრები და თეთ რესპუბლიკის პრეზიდენტი.

დეპეშა

4 ივნისი

პეტერბურგი. მთავარ-მართველი კავკასიისა, გენერალ ადიუტანტი ლონდუკოე-კარსაკოეი, თავისისაე თხოვნის თანახმად და ავადმყოფობის გამო, დათხოვილი იქმნა სამსახურიდგან, მხოლოდ სახელმწიფო საბჭოს წევრადეეა. კავკასიის მთავარ-მართველად-კი დაინიშნა მისი თანაშემწე, გენერალ-ადიუტანტი შერემეტიეეი.

ეეშინ დაიწყო აქ მოქმედება თავმოყრილმა მეოთხე საერთა-შორისო სპასტიმროს კონგრესმა. ხელმწიფე იმპერატორი და იმპერატრიეა ბრძანდებოდნენ ამ დღესასწაულზედ და დაათვალიერეს სასპასტიმრო გამოფენა.

ბელგრადი. ავსტრი-ეენგრიასა და სერბიას შორის სადამოენო ბრძოლა დაიწყო. ავსტრიელებმა იმ მიზეზით, რომ სერბიაში საქონლის ჭირია გაერცელებულია, აღკრძალეს სერბიის დაკლულ ღორების შეტანა თავისს საზღვარზედ, აქამდეკი დიდ-ძალს ღორს ასაღებდნენ ამ სახელმწიფოში სერბიელნი. ამის გამო ბელგრადელმა ვაჭრებმა დაიწყეს ქადაგება, რომ ავსტრიის ნაკეთებს საქონელს ნურც ეიყიდით და ნურც გაეყიდითო. ამას გარდა სერბიელებს განზრახეა აქეთ თავის რკინის გზებს აღუკრძალონ ავსტრიის საქონლის ოსმალეთში გადაზიდეა და უნდათ საზღვარ-გარეთიდგან დასაბარებელი საქონელი საფრანგეთიდგანნ და ინგლისიდგან დაიბარონ.

ბელგრადის გაზეთები ამბობენ, სერბიის დაკლულ ღორების ავსტრიაში არ-შეტანა ისე გუეპირებს საქმეს სერბიას, რომ თავის გარეგან სესხის ეალდებულებათ რიგიანად ეერ შეასრულებს იგია.

რომი. გუშინ საღამოს დაბრუნდა მემკვიდრე პრინეი საზღვარ გარეთ მოგზაურობიდგან.

5 ივნისი

პეტერბურგი. გამოცხადდა უმაღლესი ბრძანება, რომ სასარგებლოდ იქნეს დარჩენა სევასტოპოლში მარტო სამხედრო ნავთ-საყუდელისა. ფინანსთა მინისტრს ებძანა, თუ როგორ უნდა გაუადილოს სევასტოპოლის საქალაქო თვით-მმართველობას გადასდა იმ ეალისა, რომელიც ჰქონდა აღებული ხაზინისაგან. იმავე უმაღლეს ბრძანებაში ნათქეამია, რომ შეიმომაეულობას ახსოვდეს გმირული დაცვა სევასტოპოლელებისა, განთავისუფლდეს ეს ქალაქი იმ ხარჯისაგან, რომელიც ეძლეოდა ხაზინას უძრაეი მამულებისაგან.

გამოცხადდა უმაღლესი რესკრიპტი, რომელითაც თავადი დონდუკოე-კორსაკოეი, მოსაგონებლად მისი სასარგებლო ღეაწლისა კავკასიაში, ჩაირიცხა ყუბანისა და თერგის ყაზახის ჯარების სიებში, როგორც პირველი ატამანი კავკასიის ყაზახის ჯარებისა.

ბუდა-პეშტი. ეენგრიის დელეგაციამ გამოუცხადა ნდობა მთავრობის საგარეო პოლიტიკას, მაგრამ ფიქრობენ, რომ მთავრობა უფრო რიხიანად პოლიტიკას დაიპერს სერბიის გამო.

ბერლინი. რეიხსტაგის სამხედრო კომისიამ მიიღო მთავრობის წინადადება, რომ მოემატოს ჯარების როდენობას მშვიდობიანობის დროს.

ბრიუსელი. ცნობილი მოგზაური აფრიკაში სტენლი დაინიშნა კონგოს გენერალ-გუბერნატორად.

სოფია. საგარეო საქმეთა მინისტრი სტრანსკი და ფინანსთა მინისტრი სალაბაშეეი სამსახურს დაეთხოვნენ სტამბულოვი მიიღეს საგარეო საქმეთა სამინისტროს გამგეობას და სახელმწ. განათლების მინისტრი ქიეკოეი განაგებს აგრეთვე ფინანსთა სამინისტროს.

ბერლინი. ამ მოკლე ხანში ნიშნობა იქნება თავადი ადოლფ შაუმბერგი ლიპპეისი გერმანიის იმპერატორის დისა, პრინცესა ეიქტორიისი.

პეტერბურგის ბირჟა, 1 ივნისი.

	ფასდაკლ.		ამაღლდა		ფასდაკლ.	
	მან.	კ.	მან.	კ.	მან.	კ.
ხუთ-მანეთიანი ოქრო	—	„		„	6	92
ტამოჟნის კუპონები	—	„		„	138	1/4
მანეთიანი ვერცხლის ფული	—	„	—	„	1, 08	1/2
5% პირველის შინაგანის სესხის მომგები ბილეთი	—	„	—	„	235	1/2
—შეორისა	215		—	„	—	
—მესამისა	—	„	—	„	214	1/2
ტრანზიტის ფურცელი ტფილისის ბანკისა	—	„	—	„	99	1/2
ქუთაისის ბანკისა	—	„	—	„	99	1/4
ტფილისის საურბანო ნდობის საზოგადოებისა	86	3/4	—	„	—	„

ᲛᲘᲛᲝᲬᲕᲚᲐ ᲡᲔᲥᲚᲘᲡ ᲒᲔᲛᲔᲑᲘᲡᲐ ᲨᲐᲣᲛᲑᲔᲠᲒᲘᲡ ᲖᲔᲓᲐᲨᲘ

ბათუმიდამ გადის: ხუთშაბათობით ნაშუადღეკის 4 სასთზედ მოკლე გზით და ნოეოროსისკსა და კერჩში შეეედის

შაბათობით საღამოს 8 სასთზე შორის გზით (ეკლეს ნაეთ-ს